

Nro 13.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ - Bétsden Februariusnak 13-dik napján 1795.
esztendőben.*

Omne regnum interse divisum desolabitur.

az az

*Minden magában meg hasonlott Országának el kell
pusztúlni.*

Számptalan példák által meg lehetne ezen arany
mondásnak igazságát, mind a' régibb,
mind az újjabb időknek históriájából mutatni. A'
régi Görög, és Római roppant birodalmoknak
nagy alkotmánya, az azokban támadott versen-
gések miatt omlottak öszve. Magyar hazánknek
hajdani állapotja is juthat eszünkben. Lengyel
Országánál az el múlt századokban hatalmasabb

északi birodalom nem vólt, most pedig már igen közel vagy on el enyészéséhez , és ennek okát egyedül az egymás közt meg hasonlott hazafiaknak roszsz indúlatjokban kell keresni. Így fog a' Hollandiai respublika is járni. *Hollandia* Európának kints tára. A' Batavusok, a' kiket *Jul. Caesaron* kívül senki is, a' miólta e' világ fenn áll, meg nem hódoltatta. Nem *II. Filop* Spanyol király győzhetetlen hajó seregével, nem *XIV. Lajos*, sem ki tanúlhatatlan fortélyai, sem roppant seregei által. *Pichegrü* Fr. Generálnak, meg hódoltak.

A' Batavusok illy könnyen esett meg hódolatásának, nem az egyesült hadi seregeknek erőtlensége, hanem a' Batavusoknak egymás közt való meg hasonlása, vólt a' valóságos fundamentoma.

Ebben és nem másutt kell annak kútfejét keresni. Az Angliai koronához tartozott, de attól el pártolt Amerikai tartományok és anya Ország közt támadott hadakozás alatt, a' mammont felettébb szerető Batavusok is részt akartak abban venni, ők is azon fegyveres neutralitás mellé akartak állani, a' mellyet *II. Katalin* szerzett, és annakutánna a' Frantzia, Spanyol, és több tengerrel határos birodalmok is bé vettének. (e) Ebből a' fegyveres neutralitásból, mindenikre sok hafzon háramlott, tsak N. Britannia-ra nem. Örömet a' Batavusok is részeseülni akartak volna ebben a' hafzonban, és mind addig sürgezték, nyug-

(e) A' fegyveres neutralitas, mellynek semmi nyomait nem lehet a' múlt századokbeli historiakban találni, hanem ekkor gondoltatott ki a' Pétersburgi kabinet által, abban állott, hogy minden tengerrel határos birodalmaknak szabad legyen a' hadakozó felekkel kereskedni, és hogyha egyik vagy másik ellent állana, vagy a' kereskedő hajókat el foglalna, szabad legyen azt fegyverrel kényszeríteni a' kereskedés szabad folyamattyának meg engedésére.

hatatlankodtatták, boszontották a' helytartó Fejedelmet, míg a' Hollandiai flotta is ki nem készíttetett az Anglusok ellen, mellyen való seregek kormánya *Ferdinánd* Brunsvigiai hertzegre, a' Hollandiai ármádiának akkori fő vezérére vólt bízattatva. Ez, és a' helytartó Fejedelem megfontolván N. Britannianak a' Frigyes Belgiomhoz mutatott nagy érdemeit, ezekbe jútván, hogy *Ersebeth* királynénak hathatós segítsége nélkül, lehetetlen lett vólna annak a' Spanyol birodalomnak súllyos szolgálattya alól ki szabadújni, nem ellenkeztek ugyan a' fősvény Batavusokkal világosan; de azonban úgy intézték a' dolgot, hogy szüntelen készült a' Hollandiai flotta, még is soha ki nem készülhetett egészen, sokszor ki indúlt ki kötő helyéből, de soha ki nem mehetett a' *Texelből* (f); most az Admirál, majd a' fő hajós kapitány betegedett meg, most e', majd ismét ama hajót károsította meg a' tengeri háborgó szél, most e', majd ama héjánossággal vóltak a' hajós seregek: egy szóval, mind addig izgott, mozgott, készült, járt fel 's alá a' Hollandiai flotta, míg N. Britannia békességre lépett Amerikával, szabad Státusoknak lenni esmérte az ő tölle elpartólt 13 tartományokat, meg szünt a' háború — meg szünt a' velek való kereskedés is, meg szünt a' fegyveres neutralitás is, következésképen elszalasztották a' telhetetlen Amsterdami kereskedők a' nyereségre, a' pénz gyűjtésre való időt és alkalmatosságot is.

Minémü következései lettenek legyen ezen dolognak, meg mutatták az 1785 ik, és a' követ-

(f) *Texel Tessel a' Hollandiai tartományhoz tartozó, a' német tenger, és annak déli kebele közt, Amsterdámtól 10 mélföldnre fekvő sziget, mellynek igen híres és tágas ki kötő helye vagyon. Itten szokták a' Hollandiai hadakozó és linea hajók öszve gyűlleni.*

kezett elzindóknak története. Az *Amsterdami, Rotterdami, Harlemi, Dordrecht*, és több Hollandiai kereskedő városoknak lakosai titkos szövetséget kötöttek egymás közt, a' fegyveres házakat el foglalták, az Orániai háznak barátjaival üstökbe kaptak, *Ferdinánd* Brunsvigiai hertzeget (de nem a' mostani uralkodó hertzeget, hanem az özeveg Prussiai királynének testvér ötsét, *II. Friderik* királynak sógorát, a' ki eleinte Prussiai Feldmarsál, és Magdeburgi fő kormányozó volt, a' hét elzindói báború után pedig a' Hollandiai republika szolgálatyába által menvén, az egész Hollandiai armádiának fő vezérévé tétetett) hivatalyaitól, kenyerétől meg fosztották, a' Hollandiai földről ki üzték, a' republika seregeit párttyokra vonták, a' régi constitutiót el rontottak, 's 1787-ik elzindóban újat tsináltak, melly által a' helytartói fejedelemség el töröltetett, az Orániai ház minden ősi méltóságától 's jussaitól meg fosztatott, a' helytartó Fejedelem familiája, baráttyai meg fogattattak, a' Hágai kormányszéknek tagjai meg változtattak, az akkori pólgári tisztviselők hivatalyáikból le hányattak, 's helyettek mások tétettek — egy szóval olly metamorphosist, avagy változást szenvedett már akkor is a' Hollandiai republika, hogy, ha a' mostan uralkodó Prussiai király 1788-ikban le nem ültette volna őket oda küldött 20000 katonái által, mingyart akkor nagy hajó törést kellett volna a' Frigyes Belgyiomnak szenvedni. Ebben a' zúrzavaros állapotjában támadott az *Orániai ház baráttyai* és *Hollandus patrióták* közt való külömség.

Ezekből akárki is könnyen meg itélheti, miért nem böldegülhattak a' szövetséges seregek a' Frigyes Belgyiomnak védelmezésében? miért volt *Pihegrü* Frantzia Generál, *Arnheimnak*, *Ninwegennek*, *Utrechtnek*, *Amsterdámnak*, és az egész Hollandiának el foglalásában szerentsés? Az Orániai hertzegei háznak veszedelmén régtől fogva törekedő Hollandus patrióták, *Mastrichtnek* el

vételétől fogva szüntelen egyet értettek a' Frantzia északi armádiának vezérjeivel, ők ösztönöztek őket, és a' Párisi Conventet, a' Frigyes Belgiomba való bé menetelre, magok készítettek nekik útát, magok mutatták meg a' módot, magok nyitottak a' Frantziáknak kapukat, magok sürgették a' régi constitutióknak meg változtatását is, de koránt sem azért, hogy az által hazájoknak használjanak, hanem hogy magokért bocszút álhassanak az Orániai házon. *Quid non mortalia pectora cogit auri sacra fames*, nints olly gonosz e' világon, a' mellyre ne kényszerítse az embert a' pénznek rendkívül való szerelme.

Most is, a' midőn nagy hajlandósága vagon a' Párisi nemzeti képviselőknek a' békességre, két ellenkező indulatú követséget küldöttek Párisba, egyiket a' mértékletes, és orrok tziimpájánál tovább néző Batavusok, a' másikat a' Hollandiai patrióták. Az elsőbb *Brantsen* és *Repaeler* urakból áll, és közönségesen folytattya a' reá bízott dolgot; a' másik titkos, és a' nép követjeinek nevezi magát. Ez ámazt azzal vádollya, hogy nem a' nemzet, hanem csak a' helytartó fejedelem által küldetett légyen, és hogy nem a' Hollandiai republika, hanem az Orániai Ház szerentséjét munkálódja. — Az elsőbb tellyes tehetségével igyekszik a' békességnek meg nyérésén; az utolsóbb pedig szüntelen azt sugdossa a' Convent füleibe, hogy tovább is folytassa Hollandiában keresett győzedelmeit, és nem *Basiléában*, hanem *Amsterdamban* készítessen meg a' Frantziák és Hollandusok közt való békesség; és mivel a' Párisi Conventnek is szüksége vagon a' Hollandiai sárga papirákra, természetesen, nagyobb kedvességben vagnak előtte a' Hollandus patriótáknak, mint a' Hágai kórmány széknek követjei. — Tudva vagon az Párisban, hogy a' helytartó fejedelemiséget el akarják az esztelen Batavusok törteni, és új constitutiót tsinálni, mellyet hogy annyival könnyebben végbe vihessenek, parantsolatot küldött a' köz jóra ügyelő Commissió az északi ár-

mádia vezérjeinek, hogy mindenütt fogassák el az *Orániai* Ház baráttyait, és bannyanak velek a' Fr. revolucionális consitutió szerént.

A' Fr, ármádiának a' *Waal* vizén lett általmenetele, és *Utrecht* felé vett útja után, mingyárt gondolta a' helytartó Fejedelem, mik sognak ottan következni, tapalztalta, hogy a' patrióták mingyárt magosabb hangon beszéltek, mint annakelőtte, tudta, hogy ezek számosabbak az *Orániai* ház barátainál; de tudta azt is bizonyosan, hogy azok erőt sognak ezeken venni. Annakokáért még *Jan. 16* ikán estéli 8 óraker bé ment a' Hágai Karoknak és Rendeknek gyűlésébe, engedelmet kért a' két ifjú hertzegnek hadi szolgálatoknak le tételére, mellyet meg is nyert: más nap 10 óraker öönön maga is, mind polgári, mind hadi hivatallyait le tette a' Hágai Karok előtt, 11 óraker pedig a' Hollandiai Státusok előtt — és mingyárt ekkor kezekre vették a' patrióták által ki választatott tanácsos személlyek, a' kik többire mindnyájan kereskedők, a' Hágai katona őrizetnek kórmányát. E' napon küidött a' fő kórmány szék a' Hollandiai erősségeknek is az eránt parantsolatot, hogy minden ellent állás nélkül boisássák bé azokba az oda menendő Fr. truppokat — *Lejdában, Harlemben*, és más Hollandiai városokban mingyárt akkor le tettek a' Pruszszus seregeknek Hollandiába, 1787-ik esztendőben lett bé menetelek után rendeltetett tisztselők, és helyekre az az előtt valók állitattak vizszá. Már most mindenütt fegyverbe öltözik a' Hollandiai polgárság — *Basilcában* is két személyt küidöttek, *per se*, a' patrióták közül, a' kik az ottan el kezdetett politika tractának folyamattyára szemesen vigyázzanak, és a' leg kissebb elő fordulandó dologról is tudósítsák őket. Mitsoda vége lészzen mind ezeknek, azt ugyan sem a' delfusi oraculum, sem a' Konstantzinápolyi diván, sem a' *Berlini* és *Londoni* cabinetumok, sem *Mahomet*, sem *Confucius*, sem *Vandernoot*, sem van *Eypen*, sem magok a' patrióta Batavusok, sem

a' holtak Országában lévő *Mirabó* és *Marat* nem tudhatják, egyedül a' jövőendő időknek hagyattott ennek a' *Gordius* tsombónak fel óldozása.

Ugyan mit fognak mind ezekre mondani a' *Britussok*? ótsárolni, motskolni, rágalmazni fogja az oppositionális rész a' ministeriumot — Bizonyosan most sem fog *Pith* minister el tsügedni, ő Hollandiának szerentsétlenségéből is hasznot fog húzni. Minthogy már Hollandia is meg engedte magát a' Frantzia bor által részegitetni, *Pith* minister, mingyárt a' Brittusok védelme alá fogja venni a' Jó reménység hegyét, *Java*, *Sumatra*'s a' t. szigeteket, éppen olly formán, mint az Amerikai Fr. tartományokat, és így nemcsak vizsza nem adják az Anglusok az Amerikai szigeteket a' Frantziáknak, azért hogy Hollandiát el foglalták; hanem a' Hollandusok Amerikai örököségeiket is el foglalják, és ekkor osztán mind katonájok, mind pénzek elegendő lészén a' Frantziák ellen való hadakozásnak folytatására. *Pith* minister elmességének telescopiuma sokkal tovább hat, mint a' Párisi Conventnek ezer szemei.

A Westfaliából, nevezetesen *Eltinából* érkezett levelekből olvassuk, hogy *Pichegrú* Frantzia Generál *Amsterdamból Hágába* ment — hogy a' Hollandiában lévő Frantziáknak száma 100 — 110 ezer főre megyen — hogy ez a' roppant sereg két colonnera osztatott légyen fel, mellynek egyike a' Hollandiai városokra osztatott fel, a' másika pedig számos ártillériával *Arnheimből* az *Yssel* folyó vize felé rukkan, 's ott akar által költözni a' Westfaliai kerületbe, a' Hannoverai V. Fejedelemség felé.

Német Birodalom,

A' Kolóniai V. Fejedelemségre magára 12. milliő livra hadi sattsot vetettek a' Fr. Commissariusok, mellyből három milliő esett az oda való káptalanra, az isteni tisztelet is nem úgy tartá-

tik, mint ennekelőtte. — A' *Julich*i és *Limburl*i tartományok 25 millió lívrából álló hadi sáztot tartoznak egy hólnap alatt a' Frantziák-nak fizetni. — Brabantziában igen nagy szükség mondatik lenni, a' mi e eséget találtak ottan a' Frantziák, rész szerént *Ostfragok*ba, rész szerént a' Fr. ármádiákhoz küldöttek. A' *Luttich*i és *Namur*i tartományokban igen sok vasat gyűjtöttek olzve. *Luxemburgot* kemény ostrom alá vetették. — Úgy hallatik, hogy a' Prutzliai örökös herczeg, testvér öttisével *Lajos*sal együtt, a' Rénuson innen táborozó Pr. ármádiához fog jövő hólnaphan menni; hogy 30000 Prussus fog *Wesel* felé marsirozni, az ott lévő Cs. K. seregek pedig onnan fellyebb, a' Gr. *Cleijayt* ármádiájához.

Brémából írják *Jan. 25* ik napján, hogy *Naerdenbe*, déli Hollandiának kútsiny, de eros városába is bé mentek már a' Frantziák, és hogy csak három órára legyenek már *Zwóltól*, hogy az 1787 iki constitutió minden városokba bé vétetődött; hogy mindenütt tsendesen viselik magokat a' Frantziák; hogy a' Fr. Generalitás halálos büntetés alatt meg íltotta az *Orániai* ház barátjai és patrióta nevezetet, hogy a' *Wallisi* herczegnek mátkája *Osnabrúkból* *Hannoverába* vizsgálza ment, és ott fog mind addig várakozni, míg kedvezőbb idő jövénd *Angliai* útjának folytatására. — A' *Münsteri* levelek azt is hozzá telzik, hogy *B. Alpyntzy*, *Werneck* és *Dávidovich* Cs. K. Generálisok, *Jan. 25* ikén *Doeskurgha*, onnan pedig más nap *Daventriába* mentenek az ott lévő *Anglus* Generalitással tartandó conferentiára; hogy az *Yssel* folyó vizén innen és *Faudern* körül mindenek tsendességben legyenek; és hogy ottan, t. i. *Münsterben* dugva legyen a' város katonasággal 's a' t.

Frantzia Ország.

A' *Jan. 26* ikán tartatott ülésben, csak hamar a' gyűllésnek kezdete után, egyfizeriben lár:

ma esett a' Convent palotájában, minden oldalról, *Amsterdám*nak, *Hollandiá*nak nevezete hangzott. — Végtére így szóllott Bourdon de Loise: *Utrecht — Amsterdám — Hollandia* — ennek minden tengeri ereje hatalmunkban vagyon — lehetetlen addig a' palotában lévő sokaság miatt tsendességet nyerni, mig a' köz Jóra ügyelő commissió ide meg nem jelenik, és meg nem beszéli ezen szerentsés történetnek környülállásait. Tsak hamar oda érkezett Carnot annak szószollója fel ment az óráló székbe a' jelenvalóknak tapolásai közt, kezében tartván egy levelet — egyszerűben nagy tsendesség lön, minden figyelmez befzédére — El kezdi a' levél olvasását: „*Amsterdám*ban *Pluvios* hólnapnak 2-ik (*Jan. 22-ik*) napján, e' két szót félbe szakasztya az öröm kiáltás, ezek az igik! Éilyen a' respublika — Folytattya Carnot a' levél olvasást: „*Amsterdám*ban vagyunk, így szól a' levél író, kedves collegaink, az egész *Hollandia* a' Fr. respublika hatalmában vagyon, a' helytartó fejedelem familiástól együtt ki futott innen, a' több *Hollandiai* erősségek is majdan kapukat nyitnak előttünk — önnön maga a' Hágai fő kormányzék is parantsolatot adott ez éránt, magunk is hivatalbéli tudósítást várunk hadi seregeinknek *Hágába* lejendő bé költözésekről, akkor osztán magunk is oda fogunk menni, 's titeket bővebben tudósítani, ezen soha nem reménylett történetről. Kettén közülünk *Páris*ba fognak utazni, és személy szerént tudósítani beneteket az itt történt dolgokról. — Ha mi nem mondjuk is, képzelhetitek, minémü örömmel fogadott bennünket *Amsterdám*, reményljük, hogy szívességet, és atyafi szeretetet találunk ennek lakosaiban. *Bellegarde, Gillet, Lacoste* és *Jubert* nemzeti képviselők.

A' mi ezen levélben vagyon ezeken kívül, így szóllott végtére Carnot, az, az ott tett rendeléseket tárgyazza, melyeknek közönséges helyen ki befzélése ellenkezne a' politikával. Azt kívánnya a' köz jóra ügyelő Commissió tölletek,

végezzétek el, hogy az öltve kapcsolt északi, Sambrei és Moseli Armádia, a' melly t. i. Hollandiát el foglalta, felettébb érdemessé tette magát a' Haza éránt. — Nem elég ez, fel szóllott egy a' Convent tagjai közzül, nem egyszer, hanem 20 szor, sőt többször is fel iratott immár a' respublika könyvébe ez a' dicséret; újabb jutalmat kell annak rendelni ezen hasznos győzelmekért. — Azt kívánom, hogy ezen Armádiánál lévő vitézek, ennekutánna északi, Sambrei és Moseli herósoknak neveztessenek, meg érdemlik ok ezt a' fényes titulust. Erre *Chartier* így szóllott: Minkünk minden Armádiánk herósokból állanak, és így nem szükség köztök kümbéget tenni. — Eppen olly nagy dicsőség, úgy mond *Bourdon és l' Oise*, az Alpesi és Pyrenéusi kolzikkákat meg hódoltatni, mint Hollandián diadalmaskodni. — Egy Armádiánk sem, mond *Carnot*, a' melly egyenlő módon ne szolgált volna a' Haza szabadsága mellett; egyenlő értelemben vagyok én is *Carlier* és *Bourdon* hivatalbéli társaimmal, 's azt mondom, hogy az egyik Armádiának illyetén meg különböztése a' többinek boszúságára, a' respublikának pedig kárára volna. Maga a' Convent is ebben nyugodott meg, és azt végzette, hogy ezen szerentsés történet nyomtattasson ki, és küldetessen meg a' Fr. ösztályokhoz és Armádiákhoz.

Nagy Britannia.

Az Angliai parlamentalis gyűlésekben mostanis nagy meg hasonlóság lenni tapasztaltatik. Az antiministeriális rész gyakorta keserű pilulákat készít *Pith* miniszternek; a' Jan. 5 ikén tartatott gyűlésben 3 millió, és 750000 font sterlinget resolvesált a' parlamentom a' múlt esztendei közönséges költségnek ki pótlására. *Jeckyl* úr, *Fox* nábéli segítésről, melly a' múlt esztendőben ígértetett a' Prussiai Királynak, akarván tudni, ki

fizettetett e' immár, és mennyi fizettetett ki? *Pith* minister, szokása szerént, rövideden azt felelte, hogy az utolsó ki fizetés a' múlt Septemberben esett, és hogy mindenestül együtt 1200000 font sterling, az az, a' mi pénzünk szerént, 10200000 forint fizettetett légyen ki a' Berlieni udvarnak. Jól vagyon, monda *Jeckyl* úr, úgy de, hány ezer főből álló segítséget adott ezen summáért a' Pr. király? Erre egyenesen nem felelt a' minister, hanem csak azt mondotta, hogy ez a' summa pénz jó helyre adatott, és hogy e' Berlieni udvarral kötött szövetség nagy hasznára vólt Britanniának. *Punctum, sátis.*

A' következett napon tartatott gyűlésben azt kívánta *Gr. Stanhope* a' felső parlamentomtól, hogy nyilatkoztassa ki közönségesen a' maga akaratyát az éránt, hogy tellyességgel nem akarja magát, 's nem is akarhattya, Frantzia Ország' belső dolgaiba avatni. Reményilem, *úgymond* ő, hogy ezen kívánságom annyival inkább helyet fog találni, mivel már fel nyiltak a' népnek szemei, és jól láttya minémü mélylységes örvénybe tafzítottatott légyen a' jelenvaló gonosz hadakozás által, hogyha 'most meg nem békéllünk, örökre bé fog előttünk a' békességnek ajtaja zárattatni. A' ministernek az a' ki fogása, hogy a' Frantzia Orzágnak financiája ki ürült, nem láttatik helyes fundamentomon épültnek lenni, és a' tapasztalás által is meg hamisittatik. — De bátor úgy vólna is a' dolog; még is ellenkezne a' természet igazsággal egy olly respublikának törvényeket izabni akarni, a' melly constitutiójának 118 ik és 119-ik tzikkelyeiben akként nyilatkoztatta ki magát e' világ előtt, hogy néki minden szabad nemzet baráttya legyen, hogy ő egy birodalom igazgatásának formájába sem akarja magát elegyéteni, hanem azt sem fogja soha meg engedni, hogy mások az ő igazgatásának formájába avassák magokat. — A' Frantzia ármádia, *úgymond Gr Stanhope* leg gyakorlottabb, 's leg hatalmasabb

Európában. — Eppen a' ministernek az a' feltétele, mely szerint éhség által akarta azt meg erőltetni, tette azt bátrabbá és vitézbbé. Az emigrált Frantziáknak el adattatott jószágaikból 400 millió font sterlinget vett ki a' Fr. republika, és ambár az assignatáknak csak $\frac{1}{4}$ rész betse vóna is, még is 300 millió kész pénz maradt a' nemzet kasszájában. Abból, hogy a' múlt esztendőben 160 millió font sterlinget költöttek, csak a' következne, hogy 40 millió fontnál többre nem ment az egész esztendei költségek. A' Fr. republica goliáti lépéseket tett győzedelmeiben, és nyereségeiben, tengeri ereje is sokkal nagyobb most, mint a' miénk, és bátor egynchány Amerikai Fr. szigeteket el foglaltunk legyen is, de még is sokkal többet veszítettünk a' Niederlandiai és Hollandiai kereskedésnek akadályai által.

Lord *Auckland* meg engedte ugyan, hogy Frantzia Ország hatalmassabb legyen most Nagy Britannianál, sajnálotta, hogy el kerülhetetlenül hadakozni kellett ellenek, hogy Európa, maga közép pontyában illyetén nagy meg indulást szenvedett, és hogy még nagyobb veszedelemtől is lehetne félni: mindazáltal még is, ő is a' hadakozásnak folytatására voxolt. Gr. *Mansfield* a' 30 esztendeig tartott hadakozásnak, és az azt követet Westfaliai békességnek históriájából akarta meg mutatni, hogy Angliának tellyes jussa vagyona a' Fr. Ország igazgatása formájának meg hátrózására, és meg jobbítására. Lord *Landsdown* azt jegyzette meg, hogy a' Frantzia nemzet ellen gyákorla mondott sértegető szavak még eddig gyűlölséget és boszúállást okoztak; tehát meg kell próbálni, nem jobb következései lesznek e' a' róllok való mértékletesebb beszédeknek.

Más nap, t. i. Jan. 17-ikén tartatott parlamentális gyűlésben keményen sürgette *Lambton* úr, hogy adattatna elő azoknak az idegen hadi seregeknek száma, a' mellyek a' Frantziák ellen

való háború alatt Anglus zsóldban vóltanak, és meg hóltanak. A' *Hannoveránusokkal*, *Hafszuzsokkal*, *Badeniekkal*, úgymond ő, való tractánk fzerént minden el húllott emberért 30 font sterlinget kellett fizetnünk, és mivel magánál *Dünkirchennel* 3500 zsóldos katonáink veztenek el, szüségesképen többet veztetünk tsak abban a' batálliában is 100000 font sterlingnél. Mind ez, felele *Pith* minister, olly tsekélység, mellynek semmi rosz következése nem lehet a' hadkozásra nézve, és hogy ő kész mindazokat a' tudósításokat, a' mellyek arról keze közt vagynak, hogy ha a' szükség kívánánda, a' parlamentom eleibe terjeszteni. *Jeckyl* úr tudni kívánta, ki lett légyen az Anglus zsóldba vétetett Pruszszus seregekhez küldetett Commissárius, és az ez által kü detett correspondentiát is, mellyből világosan kitettzene, miként viselték legyen magokat ezek a' zsóldvétetett truppok. Lord *Malmesbury* vólt, felele *Pith* minister, ez a' commissarius, hanem egy átallyában nem lehet a' Publicum eleibe terjeszteni az ő általa küldetett leveleket és tudósításokat; elég az ahoz, hogy a' Pruszszus seregek a' szövegséges truppokkal együtt szolgáltanak az ellenség ellen.

Olasz Ország.

Alessandria Pedemontiumban, Jan. 23-ikán. A' Frantziák ellen folytatandó negyedik táborozás a' Turini udvarnál is meg határozottatott — három batallion Horvátság, és 16000 főből álló Nápolyi sereg fog ide jönni, mellynek első coonneje már ki is indúlt Siciliából. A' tábori magazinumok is töltetnek. — A' Sardiniai ármádiánál szolgáló Frantziák, hogyha kedvek legyen attól el menni, és jelentik magokat, el bocsátatnak.

Genuában igen szép barátságban élni mondatnak a' Hollandiai és Frantzia agensek, gyakran meg látogattyák egymást, és az utólsóbnak

kedvéért, az elsőbb fényes bált adott a' múlt hólnapnak végén. — A' Gr. *Chable* regimentje, a' melly ekkorig *Alessandriában* feküdt, onnan *Spigno*ba és *Dejóba* marsirozott, he' yére pedig a' *Staedler* nevű Helvetus regiment ment.

Nem régiben egy *Ajaccio Leria* nevű Frantzia biztos ment a' Caprajai szigeten (Kz a' sziget a' közép tengerben, Pisa és Korsika közt fekszik, a' melly 1767 ikben a' pártos Korsusok által el foglaltatott, 1769 ikben pedig Frantzia Országának engedtetett), oly véggel, hogy ott egynehány rabló hajókat készítesse n' Fr. respublica költségén, a' Korsikában lévő Fr. indúlatú lakosokkal egyet értsen, és azon szigetnek vizsgálva vételében segítségére legyen a' Tuloni flottának.

A' múlt *Dec.* 28 ik napján három Fr. fregatta ment bé a' Tuloni ki kötő helybe, melly a' napkeleti Indiáról való tengeri útjában 25 Anglus és Spányól hajókat rablott el, a' mellyelen sok házajókból ki költözött Frantziák vótak.

Lengyel Ország.

Repin hertzeg, Lythvániának közönséges helytartója és fő kormányozója, egy 12 tikkelyből álló manifestumot hirdettetett ki a' múlt *Dec.* 17-ik napján Lythvániában, mellynek rövid értelme ez: 1.) Minden Lytvániai labosoknak, a' kik fegyvereiket le tejjendik, és honnyaikba vizsgálva téréndenek, örökös kegyelem, és vétkeiknek el felejtése. 2.) Azon tartományban lévő vallásnak szabados gyakoroltatása, és személyeiknek, és vagyonaiknak bátorságos bírása ígértetik. 3.) A' vizsgálva szereztetett tsendességnek állandó fen tartására, egy Lytvániai fő kormányzék fog fel állítatni. 4.) A' melly előtt minden lakos köteles léfzen a' hívségnek, és engedelmességnek hitét letenni. 5.) Ezen hitnek le vételében a' papok meny-

nyenek jó példával elő, és intsék halgatóikat annak szoros meg tartására. 6.) Ne tsak meg ne szorítasson a' kereskedés, és a' kézi mesterségeknek gyakorlása, sőt inkább ki terjesztessen, és minden úton módon fel serkentessen. 7.) Minden lakos igyekezzen a' helyre állítatott tsendességet fenn tartani. 8.) Mondjanak le a' tsendesség meg háborítóival való egyességekről, adják ki a' paratoskodásra serkengető leveleket és irásokat. — 9.) A' leg szorosabb fenyéték alatt tartassanak az Orosz seregek, és mindent kész pénzel fizessenek ki. 10.) Azon tartomány hözönséges jövedelmeinek administrációjára, vagy az előbbi tisztviselők, vagy olly személyek állitassanak elő, a' kiknek hivségek, és emberségek tudva vagyón. 11.) Azok a' lakosok, a' kik a' felsőséghez való hivségre és engedelmességre kötelezendik magokat, és le tett esküvéseket bé is telyesítendik, mind személyeikre, mind örökégeikre nézve bátorságossan tartassanak, és leg kissebben is meg ne sértetessenek. 12.) Ez a' manifestum a' maga rendes útján hirdettessen ki.

Grodnóból iratik, hogy a' Lengyel király Jan. 10-ikén és 11-ikén *Bialistokban* való mulatása után, ismét útnak indúlt, és oda, t. i. *Grodnóba* 12 ikén dél előtt jutott. A' váras kapui előtt hertz. *Cycianow* Generál Majór, és több Orosz fő rangú tisztek által fogadtatott el, a' kik ötet 16 háton kisírték a' várba, holott *Repnin* hertzeg, sok Orosz tisztek, és Lengyel urak mentek idvezlésére. Igen szép, és házi bútorokkal fel ékesítetett szobák rendeltettek lakására. *Bezborodkó* úr tétetett udvari fő mesterévé, egynehány Orosz tisztek vagynak szolgálattyában, a' várbéli őrizet is Orosz katonákból áll.

Elegyes Tudósítások.

A' Moguntziában lévő katona őrizet 33000 emberre megyen, mellynek két harmad része Cs.

K. katonákból áll, 400 ágyúk fekszenek a várnak sántzain körös körül, és ismét 70-el fognak megsaporítani. Kasselben és a Rénus szigeteiben 3000 ember vigyáz. Éjjel nappal készütnék az öldöklő elzközök az ellenségnek fogyasztására — a körül belől lévő vadászok mind otzre hivatottak, és már most ők vigyáznak a Izöllő hegyeken, és a Fenderl üregben. A Frantzia vadász katonákat, a huszárok és dragonyosok váltották fel. A Hollandiában volt, de onnan ki szorított Anglus seregek Brema felé marsiroznak, hogy ottan, mihelyt a tenger jege fel olvad, hajókra ülvén, vilzsa mehessenek Angliába. A Yetti hertzeg bagázsija is oda vitetett. A Spanyol követ Hágából Hamburgba utazott. Muhlheimnél, Kolóniával áltul ellenben, olly jó rendeléseket tett Gr. Clerfayt, hogy nem egy könnyez jöhet által az ellenség a Rénus vizén.

Jan. 23 ik napján kezdetett el Basiliában a békességről való tracta. Hollandiának Frantzia kézbe lett esése által nagyon meg isökcent az Európai kereskedés, kivált az Anglusokra nézve, kétség kívül sok gazdag kereskedők köldulásra jának a miatt.